Suvi Aherto/MTV Oy

Lausunto
20.5.2024

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

K 6/2024 vp Ylen hallintoneuvoston kertomus eduskunnalle yhtiön toiminnasta vuonna 2023

MTV Oy kiittää mahdollisuudesta lausua Ylen hallintoneuvoston kertomuksesta eduskunnalle yhtiön toiminnasta vuonna 2023 sekä olla kuultavana asiassa. Ylellä on yhteiskunnassamme tärkeä ja merkittävä rooli. Samaan aikaan on tärkeää katsoa kokonaisuutta koko mediakentän osalta: varmistamme kansallisen huoltovarmuuden ja mediakentällä ehdottoman tärkeän moniäänisyyden vain siten, että sekä julkinen että kaupallinen media tulevat keskustelussa ja sääntelyssä huomioiduiksi ja niiden roolit ovat tasapainossa.

Teemme laajasta kertomuksesta muutamia huomioita viiden kertomuksessa mainitun avainsanan pohjalta.

HUOLTOVARMUUS

Ylellä on huoltovarmuuteen liittyen erityistehtäviä ja keskeinen rooli, kuten kuuluukin olla. Samaan aikaan on syytä huomioida, että huoltovarmuus koskee koko journalistista mediaa, huoltovarmuus ei siis ole yksin Ylen harteilla, eikä sen tulekaan olla, koska moniäänistä mediaa tarvitaan myös poikkeustilanteissa.

Huomioimme, että esimerkiksi Ylen ja MTV:n televisiouutisissa on myös toisistaan poikkeavia tapoja turvata huoltovarmuus, ja molempia televisiouutisia tarvitaan niin arjessa kuin mahdollisissa poikkeustilanteissakin. Esimerkkinä kaupallisten tv-uutisten poikkeusoloihin varautumisesta MTV Uutisten lähetysyksikkö sijaitsee Tukholmassa, johon yhteydet Suomesta on monennettu ja parhaillaan tehdään työtä myös uusien yhteyksien rakentamiseksi. Kyberhyökkäyksiä varten varaudutaan jatkuvasti ja niitä on kyetty myös torjumaan.

Tiedon huoltovarmuus, medialukutaidon vahvistaminen sekä disinformaation ja misinformaation torjunta ovat koko mediakentän yhteisiä tavoitteita, koko mediakenttä tarvitaan tähän työhön ja koko mediakenttä on myös huomioitava asiaa koskevassa työssä. Ylen rooli on tärkeä, mutta yksin Yle ei tätä työtä tee, eikä tulekaan tehdä, vaan toimimme yhdessä, kukin oman roolinsa kautta.

MONIÄÄNISYYS

On tärkeää, että Ylen tehtävissä on mukana moniäänisyys ja se näkyy myös kertomuksessa useammassa kohtaa. Vähintään yhtä tärkeää on huomata, että Yle ei yksin riitä turvaamaan median moniäänisyyttä Suomessa. Tulevaisuuden kauhukuva on, että mediakentässä jäljellä olisivat vain kansainvälisten jättien hallitsema some sekä veronmaksajien rahoittama media. Siksi samalla kun keskustellaan Ylen moniäänisyydestä, on erittäin tärkeää nostaa esiin vahva ja kasvava tarve koko mediakentän moniäänisyyteen ja vastuullisen, riippumattoman journalismin elinvoimaan. Trollitehtaat ja propagandakoneistot hoitavat kyllä geopoliittisten epävarmuuksien aikana omaa tehtäväänsä sosiaalisen median kautta, vastuullinen, moniääninen journalistinen media tarvitaan ehkäisemään negatiivisia kehityskulkuja, eikä tätä kannata jättää vain verorahoitteisen median hoidettavaksi.

VIRIKKEELLINEN VIIHDE

Julkisen palvelun ohjelmatoiminnassa on mainittu ”virikkeellinen viihde”. Tämä kuuluu perustellusti Ylen perustehtäviin. Samaan aikaan on syytä kysyä, onko viihteellä kilpailu katsojista Ylen perustehtävä?

Ylellä on merkittävä ja kiistaton rooli kotimaisten kielten ja kulttuurin tärkeänä ei-kaupallisten sisältöjen julkaisijana ja säilyttäjänä. Se kuuluu yhteiskuntamme palvelemiseen. Samaan aikaan markkinaosuuksista kilpailu muun median kanssa ei kuulu Ylen perustehtäviin.

MTV:n suurin kilpailija katsojista on Yle. Ylellä on esimerkiksi tv:n katselussa suurin julkisten toimijoiden osuus Pohjoismaissa. Tässä olisi varmasti varaa tehdä uudelleenpohdintaa ja -kohdentamista tavalla, jolla varmistetaan kaupallisten medioiden elinvoimaa, eikä silti vaaranneta Ylen perustehtävää.

Mainosmarkkinalla kotimaiset mediat kilpailevat vahvimmin kansainvälisiä jättejä vastaan, jotka ovat napanneet mainospotista jo kaksi kolmannesta. Tilannetta helpottaisi Ylen roolin hahmottaminen kilpailemaan vähemmän sellaisilla sektoreilla, jotka myös kaupallinen pystyy hoitamaan. MTV esimerkiksi tekee viihteellään ja urheilullaan vahvasti työtä myös kansallisen resilienssin eteen.

TOIMINNAN JA TALOUDEN TEHOKKUUDEN PARANTAMINEN

Julkinen sektori tehostaa toimintaansa merkittävästi taloudellisen paineen alla. Samaan aikaan kaikki suuret mediatalot ovat käymässä tai käyneet läpi muutosneuvotteluita, joilla niiden toimintaa on tehostettu. Yle on osa julkista sektoria ja mediatalo, sen toimintaa ja taloutta on voitava tehostaa siinä missä muutakin julkista sektoria ja koko mediakenttää.

Esimerkki vuosikertomuksesta: Ylen henkilötyövuodet ovat kasvaneet vuodesta 2022 vuoteen 2023 3343:stä 3360:een. Vertailun vuoksi esimerkiksi MTV:n henkilötyövuodet ovat n. 400, ml. uutiset.

KUMPPANUUS JA YHTEISTYÖ

MTV pitää yhteistyötä Ylen kanssa tärkeänä. Ylen osaamisen, esitysoikeuksien ja resurssien jakaminen on mainittu kertomuksessa.

Urheiluoikeudet on esimerkki kertomuksessakin mainitusta asiasta, jossa yhteistyötä on hyvä jatkaa. Samoin mainitun tekoälyn kehityksen kanssa yhteistyötä voidaan paitsi jatkaa, myös laajentaa suomenkielisen tekoälyn ja mm. saavutettavuuden kehittämisessä.

Osaamiseen liittyen katsomme, että esim. Ylen vahvaa strategiatyötä voisi avata enemmän myös kaupalliselle medialle.

Draamoja ei ole kertomuksessa erikseen nostettu, toivottavasti jatkossa esimerkiksi kakkosikkunointi voisi olla teemana, myös huomioiden Ylen tehtävä kotimaisen kulttuurin ja taiteen säilyttäjänä. K 6/2024 vp Ylen hallintoneuvoston kertomus eduskunnalle yhtiön toiminnasta vuonna 202

Yhteistyö on tärkeää ja tarpeen myös kotimaisen median toimintaedellytysten turvaamisessa suhteessa kansainväliseen paineeseen. Esimerkiksi Prominence-sääntely on kotimaiselle medialle tärkeä ja merkittävä asia, jossa MTV, Sanoma ja Yle toimivat yhdessä.

MTV Oy osallistuu aina mielellään keskusteluun suomalaisen mediakentän, demokratiamme kulmakiven, elinvoimasta, kiitämme mahdollisuudesta olla lausumassa ja kuultavana asiassa ja annamme mielellämme lisätietoja.

Kunnioittavasti,

MTV Oy/Suvi Aherto

suvi.aherto@mtv.fi